Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөөннөөҕү райкомун уонна Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаах Советын органа

Орган Оленекского райкома КПСС и Оленекского районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 12 сыла
№ 50 (1128)
Бэс ыйын 22 күнэ
СУББОТА
1968 сыл
Сыаната 1 харчы

Ситиһиилэри баҕарабыт

Ааспыт бээтинсэҕэ Харыйалаах сельскэй кулуубугар оройуон республикаҕа ыытар уус-уран самодеятельноһын коллектива бэлэмнээбит концердын көрдөрдө.

Толороччулар көстүүмнэрэ үчүгэй тигиилээҕэ, көрүнэ өлбөҕө концерды олус тупсарар. Үҥкүүлэр бары үчүгэйдик толорулуннулар. Ордук Г. Сидельникова имигэс, сытыы хамсаныылара көрөөччүлэри кэрэхсэттэ. Оттон В. Городецкая „Сардаана" диэн ырыаны кэрэтик ыллаата. Кэргэннии Василий уонна Люция Кирилловтар, Светлана Фадеева уо.д.а. ырыаларын көрөөччүлэр биһирэтиллэр.

Концертка олохтоох нэһилиэнньэ матыыбынан ырыалары толоруу уонна көрдөөх көрүдьүөстээх нүөмэрдэр суохтарын итэҕэһинэн сыаналаатым. Итини кэлэр өттүгэр учуоттуохтара диэн эрэнэбин.

Концерт кыттыылаахтарыгар ситиһиилэри баҕарабын,

В. НИКОЛАЕВ.

БИҺИРИИ КӨРДҮБҮТ

Комсомол 50 сылын көрсө ыытыллар ыччат республикатааҕы фестивалыгар кыттаары биһиги оройуммут уус-уран самодеятельноһа бэлэмнээбит концердын нэһилиэнньэҕэ көрдөрүүтэ улахан биһирэбилэ ылла.

Концерт программатын баһыйар өттө олохтоох автордар айымныыларыттан сүүмэрдэммит. Биһиги да оройуммутугар сөптөөхтүк тэрийэр уонна көҕүлүүр буоллахха үчүгэй, кэрэни айар талааннар бааллар ын концерт көрдөрдө.

Литературнай монтаж балайда үчүгэйдик чочуллубут, ол эрээри, мин санаабар, оройуон комсомолецтарын ыччаттарын үлэҕэ, үөрэххэ бүгүҥҥү күннээх ситиһиилэрин араапардаан көрдөрүүнү эбэр киһи өссө тупсуох этэ. Итини сэргэ монтаж толоруллар кэмигэр ыллаабакка турар биир да киһи суох буоларын хайаан да учуоттуур наадалаах.

Уус-уран самодеятельность коллектива Якутскайга тиийэн бэйэтин үлэтин ситиһиилээхтик отчуоттаан көрдөрөрүгэр, лауреаттарын ахсаана былырыыҥҥытааҕар элбээн кэлэригэр баҕара хаалабыт.

Р. ОКОНЕШНИКОВ.

ТӨРӨӨБҮТ КЫРААЙБЫТЫН ҮӨРЭТИЭҔИҢ

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство үһулуччулаах деятелэ М.И. Калинин; „Төрөөбүт кыраайы таптыахха, кини историятын иҥэн-тоҥон билиэххэ — төрөөбүт сиргэ-уокка итинник истиҥ ааҕиилэртэн советскай киһи дьиҥнээх патриотизма ситиллэр", — диэн эппитэ.

Саха сирин ыччаттара, үөрэнээччиларэ 1946 сылаахтан ыла төрөөбүт кыраай устун маассабай туристическай походтары оҥороннор, элбэх сыаналаах матырыйааллары хомуйдулар. Ол түмүгэр республика - оскуолаларыгар 100-тэн тахса кыраайы үөрэтэр музейдар тэрилиннилэр.

Кыраайы үөрэтии ордук үчүгэйдик уонна киэҥ даалаһыннаахтык Уус-Алдан, Сунтаар, Өлүөхүмэ, Ленинскэй, Бүлүү оройуоннарыгар барар.

Мунура суох элбэх сир баайдаах, кэмэ суох үгүс биллэ илик кистэлэҥнээх, кэрэ айылҕалаах биһиги оройуммутугар бу үлэ кэнники сылларга тэриллибэт буолла. урут 1960 сыллаахха орто оскуола пионердарын күүһүнэн айылҕаны үөрэтиигэ аналлаах икки күннээх туристическай поход тэриллэн ыытыллыбыта. Онно 30-са оҕо кыттыыны ылбыта. Бу поход төһө да кылгас бириэмэҕэ барбытын үрдүнэн, оҕолорго улахан туһалаах буолбута. Оҕолор айылҕа араас дьиктиларин, поход эрэйин, үөрүүтүн-хомойуутун, толору да буолбатар, балайда билсибиттэрэ. Ити икки күннээҕи походтан оскуолаҕа урут көстө илик 6 айылҕа дьиктиларэ булуллан пионерскай хоско ууруллубуттара.

Быйыл Ленинскэй комсомол 50 сылын туолар юбилейын дьылыгар оройуон оскуолаларын үөрэнээччиларэ туристическай походтарга сылдьаллара, төрөөбүт-үөскээбит Өлөөннөрүн арылла илик айылҕатын баайын, отун-маһын, биллэ илик кистэлэҥнэрин үөрэтиигэ туруналлара наада Бу үлэни ЫБСЛКС райкома, оскуолалар салайааччылара баһылаан-көһүлээн тэрийиэхтээхтэр.

Походтары тэрийии улахан туһалаах буолуоҕа—оскуолаларга үөрэтиини олоҕу кытта сибээстиргэ көмөлөһүөҕэ, ону таһынан оҕолор ыраас салгыҥҥа сылдьан туһалаахтык сынньаныахтара, балаакканы түргэнник тутарга, кулуһуну отторго, аҥы астыырга, о.д.а. үөрэнэлляригэр көмөлөһүөҕэ.

Икки өрөбүллээх нэдиэлэҕэ киириинэн сибээстээн оройуон үлэһиттэригэр да төрөөбүт кыраайы үөрэтиигэ кытталларыгар усулуобуйа баар буолла. Онон оройуон ыччаттара, үлэһиттэрэ төрөөбүт кыраайы үөрэтиигэ активнайдык кыттыаҕыҥ.

Х. ПЕТРОВ,
ССКП райкомун инструктора.

Белорусскай ССР. Быйылгы сезонна Брестээҕи туризм уобаластааҕы совета 300-кэ чугаһыыр общественнай инструкторлары уонна тэрийээччиларэ бэлэмнээн таһаарыаҕа.

Маҥнайгы түмсүүлэр ыытылыннылар. 15 уолаттар уонна кыргыттар өрөбүл күннэ уонна өр хоноктаах айаҥҥа поход тэрээһинин үөрэттилэр. ол кэнниттэн маҥнайгы категориялаах уустук үөрэнэр-эрчиллэр походка кыттыыны ылылар. 150 километры ыаллыы Украиналарын кэрэ айылҕалаах сүөллэрин кэрийэ айаннаатылар уонна походтарын үүнү күөлгэ түмүктээтилэр. Манна поход түмүктэрэ ырытылынна, оттон поход кыттыылаахтарыгар „ССРС туриһа" диэн значоктар уонна общественник-инструктор удостоверениелара туттарылынна.

СНИМОККА: Үүнү күөлгэ туристар хоно сытар сүүдүлэрин көстүүтэ.

ССТА фотохрониката.

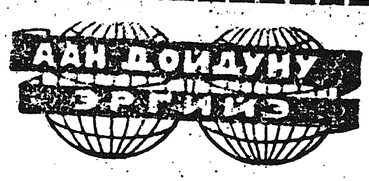

ФРАНЦИЯҔА ТУОХ БУОЛА ТУРАРЫЙ?

Франция аан дойдуга биир улуу держава буолар. Онон бу дойдуга тахсар соһытиелар улахан суолталаахтар. Франция рабочай кылааһа Парижскай Коммуна саҕаттан историяҕа киирбит дьоһуннаах революционнай үгэстэрдээх.

Ыам ыйын 16 күнүгэр дойду саамай улахан Рено автомобильнай заводугар рабочайдар забастовкалара саҕаламмыта.

Онтон дойду бүтүннүүтүн үрдүнэн забастовкалар, стачкалар өрө кыыннаан тахсыбыттара. Заводтар, фабрикалар сабыллыбыттара. Тимир суолунан, автомобилынан сылдьыһыы тохтообута. Парижтааҕы метро үлэлээбэт буолбута. Почта, банк, сорох министерстволар сулууспалаахтара үлэлэригэр кэлбэтэхтэрэ. Студеннар демонстрациялара хойдубута. Итиннэ барыта уон мөлүйүөн кэринэ киһи икки нэдиэлэ устата үлэлээбэтэ. Ол түмүгэр капиталистар 4 миллиард франк ночооту ылылар.

Полиция сорох демонстрациялары күүһүнэн үрэйэ сатаата. Демонстраннар баррикадаҕа сытан, саалаах сэринни утары тааһынан тамнаатылар. Итинник охсуһуу Париж хас да кварталларыгар буолла. Ол түмүгэр 1045 демонстрация кыттыылаахтара, 1233 полицейскайдар баһыраннар балыыһаҕа киирдиэр.

Маннык улахан хамсааһын биричиинэтэ туго?

Бастатан туран, рабочай кылаас хамнаһа кырата буолар. Өскөтө Европа атын дойдуларыгар кэнники уон сылга рабочайдар хамнастара 1,5—2 төгүл улааппыт эбит буоллаҕына, Францияҕа бэрт кыратык эбиллибит. Рабочайдар хамнас саамай аллараа кээмэйэ 600 франк буоларын модьуйаллар.

Рабочайдар пенсияҕа наһаа хойут тахсаллар, эр дьоннор 65, дьахталлар 60 саастарыттан. Саатар биэстии сылы сарбыйарга этэллэр. Үлэ нэдиэлэтин 50 чаастан 45 чааска диэри кылгатары туруорсаллар.

Рабочайдара оҕолоро үрдүк үөрэххэ сатаан киирбэт эр. Онон үрдүк үөрэхкэ киирии усулуобуйатын уларытары модьуйаллар.

Бу көрдөбүлэри сэргэ правительство уонна президент Де Голль реакционнай политикаларын, чуолаан, биир киһи (Де Голль) тус бэйэтин диктатуратын олохтуу сатыырын норуот утарар.

Францияҕа рабочайдар хамсааһыннарын Коммунистическай партия уонна профсоюзтар салайдылар. Бу хамсааһын правительствоҕа кутталы үөскэттэ.

Де Голль национальнай мунньаҕы үрэйдэ. Правительствоттан сэттэ министр дуоһунастарыттан аккаастаннылар. Президент Де Голль: „Коммунистическай режим куттала үөскээтэ", диэн норуоту утары кытаанах дьаһалы ылары модьуйар. Правительство профсоюзтары кытта дуогабар оноһунна. Онно хамнаһы 10 бырыһыан улаатыннарыы көрүлүннэ. Сорох көрдөбүлэр өссө быһаарылла иликтэр. Охсуһуу салҕанан бара турар.

Национальнай мунньах сана састааба быһаарылыннаҕына, охсуһуу түмүгэ правительство ханнык дьаһалы ылыттан быһаарыллыаҕа. Реакция, биллэн туран, биир киһи дьаһайар диктаторскай режимин модьуйар. Пролетариат демократическай көҥүлэ уонна норуот былааһын туруорсар.

Франция рабочайдара кырдьыктаах дьылаларын иһин охсуһууларын аан дойду рабочайдара өйүүлэр.

Е. ГЕРАСИМОВ,
ССКП обкомун лектора.

СПОРТ СОНУННАРА

Бэс ыйын 15 күнүгэр болейболга табаарыстыы көрсүһүү буолла. Харыйалаах хамаандата кыайылааҕынан таҕыста, Дьэлиндэлэр иккис буоллулар. Оттон оройуон спортсменнара куолуларынан тиһэх үһүс миэстэнэн дуоһуйарга күһэлиннилэр.

Бэс ыйын 2 күнүттэн Саха сиригэр Советскай былаас тэриллибитэ 50 сылын көрсө бары тэрилтэлэртэн сүүмэрдэммит хамаандалар туруоруллан күөн көрсүөхтэрэ.

* * *

Шахматка спорт маастарыгар кандидат Равич Георгий Михаиловиһы кытта оройуон шахматчыттара күрэхтэстилэр. Кандидаты Николаев Н.И., Долгунов В.Н., Брейтман Ф.Б. хоттулар, оттон үс оонньоччу тэҥнэстэ.

И. АРХИПОВ.

Государственнай страхование государствоҕа уонна бэйэҕэ туһалаах

★ ★ ★ ★ ★ ★

ДЬОН ТУҺУГАР КЫҺАМНЫЫ БИИР КӨРҮНҮ

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство советскай киһи олоҕун таһыма ахсаабакка үрдээн иһэриигэр кыһаналлар. Советскай дойдуга капитализм ханнык да дойдутунааҕар олох саамай үрдүк таһымын хааччыйар соругу туруораллар.

ССКП КК балаҕан ыйынааҕы (1967 с.) Пленума советскай дьон олоҕун таһымын үрдэтиигэ туһаайан сүүкэн суолталаах дьаһаллары бэлиэтээбитэ. Онно олоҕуран ССРС Верховнай Совега ааспыт сылга „Ыраах хоту дойду оройуоннарыгар уонна ыраах хоту дойду оройуоннарыгар тэҥнэммит сирдэргэ үлэлиир дьоҥҥо льготалары кэҥэтэр туһунан", „Рабочайдар уонна сулууспалаахтар хамнастарыттан ылыллар нолуоктары чэпчэтэр туһунан" Ыйаахтары ылыммыта. Ити Ыйаахтар биһиги дойдубут, ордук биһиги республикабыт үлэһиттэрин олоҕун салгыы тупсарыаҕа.

Советскай государство итини сэргэ гражданнар олохторун уонна тус бэйэлэрин бас билииларын араас түбэлтэлэртэн—айылҕа алдьатыытыттан, оһолтон-дэҥтэн харыстааһыҥҥа дьаһаллары ылар. Ити дьаһаллартан саамай улахан суолталаахтарынан үлэһиттэр түбэһиэхчэ тахсар алдьархайдартан малларын-салларын, дьиэлэрин тэрилин, тутуулары уонна оһолтон-дэҥтэн тус бэйэлэрин олохторун баҕа өттүнэн страховкалааһын ылар.

ССРС-ка государственнай страхование үлэһиттэр тус бэйэлэрин туһаларыгар ыытыллар, ол да иһин үлэһиттэр страхование дуогабарын түһэрсиилэрэ элбээн иһэр. Аҥардас быйыл ааспыт биэс ыйдарга биһиги оройуоммут 200 үлэһиттэрэ бэйэлэрин олохторун, малларын, дьиэлэрин тэрилин страховкалаатылар. Ол иһиттэн оһолтон-дэҥтэн уонна булкаастаах страхованиенан 151 киһи хабылынна. Ааспыт биэс ыйдарга страхование соҕотох ити икки көрүҥүнэн оройуон 12 киһитэ 3494 солкуобай суумалаах страховой төлөбүрдэри ыллылар, тус бэйэлэрин олохторугар страхование биэрэр өҥөтүн дьиҥнээхтик биллилэр, биһирээтилэр. Олортон сорохторун суруга мантан аллара бэчээттэнэр.

Үлэһиттэри страхованиенан хабарга штаты таһынан страховой агеннар Скрябина В.С., Николаева М.М., Николаев Д.П., Васильев Г.И., Степанов Г.В. улахан үлэни ыыталлар.

Е. ЕЛАЕВА,
Госстрах инспекциятын начальнига.

БИҺИРЭЭТИМ

„Оһол оттооҕор үгүс"—диэн норуот өһүн хоһооно кырдьык әбит. Быйыл мин үлэлии сылдьан оргуйа турар сургууска илиибин сиэппитим, быстах бириэмэ да буоллар үлэлиир дьоҕурбун сүтэрбитим. Ити, биллэн турар, мин материальнай олохпор ыарахаттары аҕалыан сөп этэ. Хата ону оһолтон-дэҥтэн уонна булкаастаах страхование көрүҥнэригэр страховкаламмыт буоламмын миэхэ госстрах 300 солкуобай суумалаах страхованиены төлөөн абыраата.

Бэйэ олоҕун страховкалыыр бэрт әбит. Биһирээтим.

Страховой усунуостар улаханнара суох. Ханнык баҕарар үлэһит страхование дуогабарын түһэрсэр кыахтаах. Онон биир дойдулаахтарбын бэйэҕит олохтутун страховкалыыргытыгар ыҥырабын.

С. ХРИСТОФОРОВА,
Оройуоннааҕы киин сберкасса кассира.

Махтанабын

Мин быйыл кыһын Якутскай куоракка сварщиктар курстарыгар үөрэнэ сырыттахпына күлүгээннэр киэһэ уулуссаҕа түбэһээннэр улаханнык әмсэҕэлиэхпэр диэри кырбаабыттара. Онно тута әмп тэрилтэлэрэ бэрэбиэркэлээн үлэлиир дьоҕурбун хас бырыһыан сүтэрбиппин быһаарбыттара. Онуоха олоҕуран Госстрах инспекцията миэхэ 175 солкуобай суммалаах страховканы төлөөбүтэ.

Ыалдьар бириэмэбэр страховканы ыламмын улаханнык абыранным. Ол иһин дьон олоҕун уйгута тупсарын туһугар ахсаабакка кыһаллар Коммунистическай партияҕа уонна Советскай правительствоҕа ис сүрэхпиттэн истиҥник махтанабын.

Р. ОКОНЕШНИКОВ,
коммунальнай тэрилтэлэр уонна тупсаран тутуу комбинатын рабочайа.

◆

Уоппускаҕа сырыттым

Булкаастаах страхование үбү мунньунарга көмөлөһөр. Мин ааспыт сыл муус устарга булкаастаах страхованиеҕа түһэрсибит дуогабарым болдьоҕо туолан, 500 солкуобайы ылбытым. Ол үп уоппускаҕа сылдьан кэлэрбэр көмөлөстө.

ҮБҮ МУННЬУНАРГА КӨМӨЛӨҺӨР

Государственнай страхование ордук табыгастаах уонна туһалаах көрүҥүнэн бүлкаастаах страхование буолар. Бу страховканан страховкаламмыт киһиэхэ страховкаламмыт суммата үс түбэлтэҕэ төлөнөр. Түһэриллибит дуогабар болдьоҕо туоллаҕына, страховкаламмыт киһи оһоллонон үлэлиир дьоҕурун сүтэрдэҕинэ уонна страховкаламмыт киһи өллөҕүнэ.

Страхование бу көрүҥүн уратытынан страховкаланааччы үбү мунньунарыгар көмөлөөҕө буолар. Ол курдук страховкаланааччы кыра кыратык ый ахсын дуогабарын болдьоҕо туолуор диэри усунуоһу төлүүр уонна дуогабарын болдьоҕо туоллаҕына страховкаламмыт сууматын толору ылар.

Биһиги биирдии бэйэбит 500 солкуобайга 5 сылга болдьохтоох бүлкаастаах страхование дуогабарын түһэрсибиппит. Быйыл бу ыйга дуогабарбыт болдьоҕо туолан иккиэн 1000 солкуобайы ылабыт.

Вера, Илья ПАВЛОВТАР.

Дьиэҕит малын страховкалатыҥ

Дьиэ малын: остуоллары, устууллары, ковердары, чаһыылары, таҥас сууйар,иистэнэр массыыналары, радиоприемниктары, булт сааларын, бултуур, балыктыыр тэрилләри, о. д, а. страховкалатар улахан туһалаах.

Дьиэ малын страховкалааһын усунуоһа улахана суох. Маллар страховкаламмыт суумаларын хас 100 солкуобайын ахсыттан сылга 10-нуу харчыттан 90 харчыга диэри усунуос төлөнөр.

Страховкаламмыт маллар баһаартан, ууттан, силлиэттэн, буурҕаттан, сир сиҥниититтэн уо. д. а. алдьархайдартан алдьаннахтарына әбэтэр буорту буоллахтарына маллаах киһиэхэ киниләр страховкаламмыт суумалара төлөнөр. Итиннык айылҕа араас алдьархайдара олоххо үгүстүк тахсааччы. Онон күндү табаарыстар, бэйэҕит дьиэҕит малын страховкалатаргытыгар ыҥырабын.

А. ЛАВРЕНТЬЕВА,
страховой агент.

Табаарыстар, бэйэҕит олохтутун страхование бу көрүҥүнэн страховкаланаргытыгар ыҥырабын.

С. СПИРИДОНОВ.

Бэс ыйын 24 күнүгэр, 1825 сыллаахха бастаанньа знамятын көтөхпүт, нуучча норуотун быраабын уонна көҥүлүн иһин охсуһууну саҕалаабыт, ыраахтааҕы былааһын утары әрдәх охсуһууга туруммут дворянскай революционердар— декабристкай хамсааһын үһулуччулаах деятелләриттэн биирдәстәрин Павел Иванович Пестель (1793-1826) төрөөбүтэ 175 сылын туолар.

В.И. Ленин Пестель уонна кини табаарыстара ыспыт революционнай кыымнарыгар үһулуччу суолтаны биэрэр, Улуу Октябрьскай социалистическай революцияҥа түмүктэммит нуучча босхолонуулаах хамсааһына саҕаланыытын киниләртэн аҕара.

П.И. Пестель бөдөҥ тәрийэр талааннаах, босхолонуу идеятыгар халбаҥнаабат бәриниилээҕинэн декабристартан саамай биллиилээхтэрэ этэ. Бастаанньаны саба баттааһын кэнниттэн атын 4 декабристары кытта биргэ кини өлөрүллүбүтэ. П.И. Пестель аата дьон өйүгэр-санаатыгар тыыннаах итиэннэ иннинэ кини көлүөнэлэр өйдөрүгэр да куруутун тыыннаах буолуо.

ССТА фотохрониката

Художественнай лотерея сүүйүүлэрэ

„Художниктар—норуокка"—диэн быыстапка Москваҕа аһылынна. Онно Бүтүн Союзтаабыҥыс государственнай лотерея сүүйүүлэрэ көрдөрүллэллэр.

Снимоктаҕа: ССРС народнай художника, Ленинскэй бириэмийэ лауреата А.А. Пластов „Күһүн" диэн хартыыната; Москва художника В.А. Арбачин „Бэйэ фотораба" диэн аатталаах хартыыната; "Нуучча сувэнира" диэн чайнай фарфоровай сервиз—Ленинград художницата С. П. Богданова үлэтэ, билиҥҥи кэм дьиэтээҕи малларын декоративнай киэргэллээх гарнитурдара.

Редактор Г. М. СЕМЕНОВ.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөөн бөһүөлэгэ, Октябрьскай уулусса 16 №-рэ. Телефон—51

Өлөөн оройуонуаабы типография Тахсар ахсаана 498 Сакаабын №-рэ 50